

Φασουλής και Περικλέτος, ὁ καθένας νέτος σκέτος.

A.

Φ.—Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, του χρόνου πρώτ' ἡμέρα,
για κούτασε, δρέ Περικλή, τι γίνεται πέρα.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, μέρα του χρόνου πρώτη,
κι έχει σ' τὴν Ἡπειρο φωτιά,
και ξεκουφαίνουσε ταυτιά
τῶν κανονῶν οἱ κρότοι.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, και ψάλλον Ἐκκλησιας,
και μάνιν' ἔξω πόλεμοι και κοσμογαλασσιας.

Κύττα τι σπήττα κλείνονται και μένουσ' ὄρρανα,
και τόσα παλληκαρία,
που τάχομε καμάρια,
γιορτάζουσε Χριστούγεννα σέ λάρους και θουνά.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, και μὴν ὄδεις και βόλι
τὰ Κάλαντα μεε καλαϊδεῖ,
γυρεὸ ἡ μάννα τὸ παιδι
μέσ' στή μεγάλη Σχολή.

Μέ Χριστούγεννων εὐωδιας
ἡ γῆ μοσχομυρίζει,
και τόσαις ἀγαρῆς καρδιας
ὁ πόνος τῆς θερίζει.

Ἐρέτος δὲν φωτοβολοῦν
τὰ σπήττα λαμπερά,
τὰ σπήττα δὲν ἀντιλαθοῦν
και τῶρ ἀπὸ χαρά.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, και θλίπω κἀτι κόρας
σκυφαῖς και μαυροσφαιρας.

Τι σπαραγμοῦ, τι κλάμματα,
τι πόνος σ' τὴ ματιά,
κι ὄλαις προσμένουσι γράμματα
μέσ' ἀπὸ τῆ φωτιά.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα, παρηγοριάς ἡμέραις...
μέσα σ' τὴ λύπη τῆ βαρειά
δῶσε, Χριστέ, παρηγοριά
σέ κόρας και μητέρες.

Στείλε χαρὰς μηνύματα,
στείλε χαρὰς γραφαῖς,
στείλε παιδιῶν φιλήματα
σέ μάννας κι ἀδελφαις.

Χάρος τριγυρνᾷ και κόβει,
και μὰς λύπη μέ λυγμούς
θρηνηθεῖ και σπαραγμοῦς.

Κι ἄλλη πάλι σὰν Νιδι
διγῶς ἕνα δάκρυ μένει
κρῆσ κι ἀπολιθωμένη.

Εἶναι λούπια, που φωνάζουσι,
κι ὄλο κλαῖνε και στενάζουσι,

κι εἶναι κι ἄλλαις, που δὲν κλαῖνε,
μήτε λόγο κἀν δὲν λένε.

Μάννα μου, γραφὴ σου στέλλω,
μάννα, τὴν εὐχὴ σου θέλω,
μάννα μου, και σπερνῶ.

Τώρα Γκέγκηδες κυττάζω
και Χριστούγεννα γιορτάζω
'στὸ λαγκάδι, 'στὸ θουνο.

Μὴ θαρρῆς σ' τὸν πόλεμό μας
πῶς κἀκοπενοῦμε, μάννα...
τώρα για Χριστόφωμό μας
ἔχομε τὴν κουραμάννα.

Ἔτος εἶμαι στρατιώτης,
εἶμαι φανταράκι πρώτης...
μάννα, σέ γλυκοριῶ.

Μπαλαῖς πέφτουσε πολλὰς...
και του χρόνου... μακὴν κλαῖς,
και δὲν τὰχο σέ καλό.

B.

Φ.—Ἔτσι γράφει, Περικλέτο,
'στὴν μητέρα τὸ παιδι...
τι Χριστούγεννα και ἔρετο
κάθε λύρα μελωδεῖ.

Σήμερα Χριστὸς γεννάται
μέσ' σ' τὴν φάνην τῶν ἀλόγων,
κι ἄρης πάντοπος πλανᾶται
μέσω βράχων ἀπορρώγων.

Σήμερα νικῶν δαυλοῖ,
σήμερα κι ἔλις και πίστις,
και συμπάλλον ἀγαυοῖ:
Ἄστανά ἐν τοῖς ἀθέτοις.

Τώρα κι οὐρανὸς και γῆ
συναγάλλεται και χαίρει,
και τοῦς μάγους ὁδηγεῖ
νέον πάμωτον ἀστέρι.

Τώρα σιμάντρα κτυποῦν
κι ἀγαθὰ προσιωνίτου,
τώρα κάμποι πρακινίζουσι
και γαλοῖ λαμποκοποῦν.

Τώρα μέσ' σ' τὴν Ἐκκλησιά
μ' ἀσπρομάθη φορεσιὰ
χαρῶσῃ και λυπημένη
μὰ μεγάλη μάννα μπαίνει.

Ἄκου κόσμου καρδιοκτύπι...
μὲ χαρῶσῃ και μέ λυπη
τὴν ἐστόλια ἕνα κι ἄλλο-ὀμλεματὸ τῆς παλληκαρίας,
που γι' αὐτὴν εὐρήκε μινῆμα μέσ' σ' τὴν πρώτη του τῆ χαρί.

Τὸρ' ἀνθίξ' ἢ μυχδαλιὰ,
καὶ σὲ πένθη καὶ σὲ πόνους
ἀνθη στρώνονται περίσσια.

Τώρα κελαιδοῦν πουλιὰ
σὲ ζωῆς εὐχόμενος κλωνούς
καὶ σὲ τάφω κυπερίσσι.

Γ'

Π.—Κλαίω τὸν Ἰσαδρόφρακην, τιμημένο παλληκῆρα,
κ' ἔλα σκόψ' στὸν νεκρὸ του μ' ἕνα δάφνινον κλωνάρι.
Πᾶσι πάσι κ' ὁ Ρωσοῦτης, εὐεπίτιμας στρατιώτης,
μὲς στὰ χρόνια καὶ στὸ σφρίγος τῆς ἀνθήσεως τῆς πρώτης.

Πᾶνε κ' ἄλλοι, πᾶνε κ' ἄλλοι,
ποῦ δὲν ἔχουν μετρηθῆ...
γύσις αἵματος μεγάλη
στῆς Ἰδέας τὸν βωμό.

Ὅλους τούτους τοὺς πεσόντας θὰ τοὺς κλάψω σ' ἄλλο φύλλο...
λίγα δάκρυα καὶ στίχους εἰς τὴν μνήμην των ὀρεῖλω.

Φ.— Κι' ἂν μὲ λύρα παραστέρης
στὰ νεκρὰ τὰ παλληκῆρα,
κι' ἂν στεφάνους σ' ἄλα πλέκρη
ἀπὸ δάφνινα κλωνάρια,
τίποτα μ' αὐτὰ δὲν κάνει,
μῆτε πόνους θὰ γλυκάνης.

Μῆτε δάφνινα στεφάνια,
μῆτε στίχους καὶ παιάνες
δὲν παρηγοροῦν ὀρφάνια
καὶ χαροκαμμένια μόνια.

Παιάνες, ἐμβατήρια,
καὶ τόσα νικητήρια
μὴ τσαμπουναῖς ματαίως.

Κι' ὅποιος στὴν πρώτη τὴν γραμμὴ
κατὰ φοιτάδων πολεμεῖ
ἐκεῖνος καὶ Τυρταῖος.

Ἐκεῖ σὲ θέλω, νταγλαρᾶ,
ν' ἀκούς βρονταῖς, ν' ἀκούς πυρὰ,
τὸν Χάρο ν' ἀτενίζης.

Κι' ὄχι στρωμένους ὅσας κλεινάς
ἀέρα νὰ μοῦ κοπανάς,
θοῦριους νὰ τυνίζης.

Ἄλλοι νὰ ἐξημερώνονται μὲ πυροβόλων ἦχους
καὶ σὺ νὰ κᾶνης στίχους.
Θανάτους νὰ τρανοκαλῆς φρικτοῦ πολέμου Φῆμη,
κι' ἄλλοι νὰ κλαίει μὲ καίμους
ἀγαπημένον σκοτωμούς,
καὶ σὺ νὰ πλέκῃς στεφάνια σὲ σκοτωμένων μνημη.

Π.— Αὐτὰ ποῦ λές, ἄρ' Φασουλή, καθόλου δὲν τάκουω,
καὶ γὰρ τοὺς τόσους ἥρωας παιάνες θ' ἀνακρούω.
Φ.— Ἄν' στὸ Μπιζάνι μ' ἔστειλαν κ' ἔμένα στρατιώτη
κι' ἄργιες τὴν ἀνδρεία μου νὰ ψάλης, πατριώτη,
θὰ σοῦδινα κατόμουτρα τέτοιο γερὸ σκαμπίλι,
ποῦ θάβλεπες ἀληθινὰ τὸν οὐρανὸ σποντύλι.

Τι πολέμου βογγητὸ!...
σὺρε πέρα στὸ Μπιζάνι...
συλλογίσου τὸν Στρατὸ
τὶ Χριστοῦγεννα ποῦ κάνεις.

Ἐκεῖ πέρα πλάσι τρέμει
καὶ θανάτους ἐξεμαί...
πήγαινε νὰ ὄρης, θερέμη,
πὼς τὸ τρῶνε τὸ ψωμί.

Σὰν ἀκούσω τὸ Μπιζάνι
νοιώθω τὸ κορμὶ μου κρῦο...
αἶμα θέλει νὰ θυζᾷ
σὰν ἀχόρταγο θηρίο.

Κι' ἡ ψυχὴ κ' ὁ νοῦς πετᾷ
μὲς στὴ φρίκη τοῦ πολέμου...
τὶ Χριστοῦγεννα κ' κ' ἄται...
τὶ Χριστοῦγεννα, Χριστὸ μὲ.

Συλλογίσου τώρα, θάλημ,
Σχολὴ τοῦ Χριστοῦ νὰ φέγγη
καὶ νὰ βλέπῃς μούτρο Τζάμη,
καὶ νὰ βλέπῃς μούτρο Γκέγκη.

Νὰ προσμένῃ κ' ἕνας κ' ἄλλος τὰ Χριστοῦγεννα ν' ἀκούσῃ
καὶ στ' αὐτὰ τοῦ νὰ θυζᾷ Τουρκοβαντιζῆς λεροσί,
μέρα νύκτα καὶ μὴ μάχη, μέρα νύκτα καὶ γιούρουσι.

Θέσμαι τομερὸν
αἵματῆρας οκηνης...
ἐκεῖ νυχθημερὸν
βροντὰ κ' ὁ Διγενῆς.

Ἐκεῖ θά' ὄρης μ' ὄπλιτας
τὸν Ἄρη νὰ γλεντᾷ,
κ' ὁ Διγενῆς Ἀκρίτας
τὸν ὀστρο σου κεντᾷ.

Ἐκεῖ νὰ πῆς, κωθῶνι
μὲ τὸ ταῖρο τὸ μάτι,
ν' ἀκούσης τὸ κανόνι
τοῦ Μήτσου τοῦ Σαμαμίτη.

Τὸ Μίτσοβον ὕμνει
μὲ δάφνινον στεφάνι
παλληκῆρα σειμηί,
ὅπου μιλιὰ δὲν βγάνει.

Ἐκεῖ νὰ πῆς, μαγκούφη
τῆς σαχλοπρωτεουσῆς,
τῆς κανονιαῖς ν' ἀκούσης
τοῦ Φαίδωνος τοῦ Μπούφη.

Ἐκεῖ νὰ στέκῃς σιωπᾶν,
ἐκεῖ κοραῖον καὶ γυπᾶν
κ' ὀρέων εὐωχία.

Χριστοῦγεννατικὴ βορὰ
καὶ μία πάλη προμερὰ
σὰν γιγατομαχία.

Ἐκεῖ πολλὰ δευὰ δευὰ,
ὅπου τάκουεις φρίττω,
κ' ἐπίθεσις κατὰ βουγῶν
καὶ κάστρων ἀπορθῶν.

"Έτσι κι'οί πάλαι Γίγαντες εδάθησαν μιά μέρα
νά καταρρίψουν επί γης τόν Δία τόν πατέρα.

"Έτσι σέ χρόνους μακρυνούς
τούς άπορρήτους ουρανούς
ετρόμαξαν κι'έκεινοι.

Και τούς έντός και τούς έκτός
ό πόλεμός των ό φρικτός
έν τρώμω συνεχίει.

Π.—Και τόν Μαιμούρη θρηνηδώ, πανόρηρο παλληκάρι,
πατρίδος έγκαλλώπισμα, μάνιας κρυφά καμάρι,
Κλαίω τού Στόλου τό παιδί, κλαίω και τήν μητέρα,
κι'έκει κοντά'στό λείψανό βλέπω και τόν πατέρα
του Ρίτσου, πού'σκοτώθηκε'στη Χίο παλληκαρίσση,
και τόν εκλάψανε πολλοί μέ δάκρυα περίσση.

Κυτάζω και τόν Γιάνναρο θανάτου θλίψη νάχη
για'τό παιδί του, πούσβυσε'στόν Γιαννιτσών τή μάχη.

Σέ θάλασσαις και σέ θουνά
μνήματ'ανοίγονται τρανά
ήρωϊκών θανάτων.

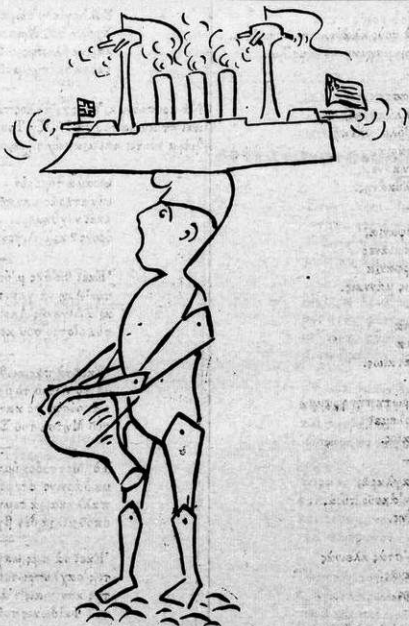
Περνούν πατέρες όρρανοι,
και'στού Μαιμούρη τή θνή
κλαίω και τά παιδιά των.

Φ.—

Λοιπόν μαχαίρι και φωτιά
'στή μούρη Τουρκαρβανιτζά.
'Εμπρός... θανάτωνε σφαγείς
και δαίμονας θεοσυτείε.

'Εμπρός μ'αυτούς πού πολεμοούν,
και κτύπα κτύπα κτύπα
Τουρκαρβανιτζαι, πού χυμοούν
εις τό μεθύσι σκίπια.

Κυνήγα Τουρκαρβανιτζιές μεθύσους μιμπούς,
όπως σέ χρόνον μακρυνόν
κι'ό Βασιλεύς τόν'Ηδώνων
τός Βάχας κατεδίωκε μέ θύρσους ιερούς.

**Η Ξυλίνη κεφαλή
Κάλαντα παραλαλεϊ.**

Τόν Βαρβαρία της Τουρκιάς βροτώντας'στό κεφάλι
τών Χριστουγέννων Κάλαντα καλαναρχώ και πάλι.
Χριστούγεννα καλαναρχώ μέ Τούρικαις'Αρμάδες,
πού παθαν νέα συμφυρά
κι'έγύρισαν'στόν Ναγαρά,
και σήμερα τό χάλι των σκεπάζουν μουσαμάδες.

Χριστούγεννα, Πρωτόγεννα μέ Στόλων κολοσσούς...
τάχροντικά σας χαιρετώ,
και τό Καράδι πού κρατώ
ήτανε πρώτα Ναυαρχί της άμοιρης φεσούς.

Τό'σώβρακό της έβγαλε δεινόν ναυμάχων ρέτασ
γιατί παραεστάθηκε μέ τά πυρπολικά της,
κι'ό Βαρβαρίσας ό κλεινός καθήγητος ταράτσα,
κι'άπάνω στό κανόνια του κρεμά τό'σώβρακό της.

'Αφερμι, Βαρβαρόσδες... τό'σώβρακό σας φέρα,
κι'άμέσως για Σατζακ Σερίφ απλώσατε τα τώρα.
Σε'ς θαλασσών κλειόμετα,
σε'ς'σοθρακιάδες πρόδοι...
δεχθήτε χαιρετίσματα
κι'άπό τόν Κουντουριώτη.